

P. n. *Pravou licej. knjižnica
Ljubljana*

Političen list.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Posamezna številka stane 40 vln.

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Carigrad.

DKU London, 25. februarja. Poslanska zbornica je sprejela vojni proračun z 215 proti 82 glasovom.

Madžarska mirovna pogodba
se izpremeni.

DKU P a r i z, 25. februarja. (Brezžično.) Poslaniška konferenca je sklenila, da se na predlog grofa Apponyija deloma spremeni prvotno Madžarski predložena mirovna pogodba. Vendar pa morajo še počakati na tozadeven odgovor Londona.

Čehoslovaško - bolševiško premirje.

DKU. Vladivostok, 25. februarja. (Reuter.) Pogoji premirja med čehoslovaškimi legijonarji in boljševiki so sledeči: Med boljševiški in čehoslovaškimi četami se ugotovi posebna neutralna cona. Boljševiki bodo zalagali Čehoslovake s premogom, Čehoslovaki pa bodo izročili boljševikom ruske zlate zaloge, ki jih stražijo v Irkutsku. Protiboljševiških pokretov Čehoslovaki ne bodo več podpirali.

RUSIJA.

Zavezniki in sovjetska Rusija.

DKU London, 25. februarja. (Reuterjev urad.) Mirovna konferenca je sklenila, da se diplomatični odnošaji s sovjetsko Rusijo tako dolgo ne vzpostavijo, dokler ne zavzame Rusija zaveznikom prijaznega stališča. Državam, ki mejijo na Rusijo, se svetuje, naj ne napadajo sovjetske Rusije, istočasno pa se jim zagotavlja pomoč za zaveznikov za slučaj napada s strani sovjetske Rusije.

DKU London, 25. februarja. (Brezžično.) Iz sklepa londonske konference o potrebi vzpostavitve trgovskih odnošajev z Rusijo je razvidno, da je trgovski promet med Rusijo in ostalo Evropo potreben ne samo za razvoj ruskega gospodarstva ampak cele Evrope. Zavezniki pa kljub temu ne nameravajo spremeniti svoje politike napram sovjetski Rusiji.

Zgodovina mirovnih pogajanj in konferenc ne pozna konference, ki bi bila tako nedosledna v svojih idejah in njihovi udeležitvi, kakor je pariška. Dolga desetletja so se zbirali nad staro Evropo zadušljivi oblaki oznanjevalci bližajoče se nevihte. Težak je bil zrak, katerega smo udihavali in ko je končno v poletju zgodovinskega leta 1914 zadonel na Balkanu prvi votel grm, smo si skoro oddahnili. Prišel je veliki čas, pričakovani dolga desetletja, čas, ko bo nevihta izčistila ozračje, da bo po njej zapihal pod jasno nebo osvežujoč pomladanski veter novega življenja.

Nikoli v zgodovini človeštva ni imela nobena vojna tako velike naloge, nikoli nobena ni obetala toliko, kakor ravno končana, svetovna. Nasprotno pa tudi nobeni ni sledilo tako razočaranje kakor ravno tej. In danes, ko se bližajo mirovna dela v Parizu in Londonu svojemu koncu, ne rečemo nič preveč, ako trdimo, da se je bila ta najstrašnejša in največja vseh vojn — zaman. Nasprotno pahnila je svet še v večji nered, kakor je bil oni, ki je vladal pred njo.

Prorokovanje v zunanjepolitični zgodovini ni težko. Oko bistrommega politika lahko vidi po vsaki vojni kali, ki bodo rodile nove, bodoče vojne, in nove grupacije posameznih držav in narodov. Tako bi se dalo tudi že sedaj prorokovati vse te vrste dogodke v bližnji bodočnosti. Zgodovina ima gotove zakone, ki se ponavljajo vedno v najrazličnejših epohah, seveda v vedno novih oblikah.

K zgodovini slovanstva je mesto, za katerega vadjajo, oziroma so že dovadjali v Parizu in Londonu, romantični Carigrad ob Zlatem rogu, tako tesno priraščeno, kakor malokatero drugo. Že davna siva preteklost prvih stoletij po Kristu govori o junaških bojih, ki so jih bili naši dedi Slovenci za to mesto. In brezdvomno bi ga bili tudi zavzeli in Carigrad bi bil danes dika slovanskih mest, da ni vzgojil v Arabiji fanatični Mohamed novega rodu, ki je nastopil svojo grozljivo pot proti severu in zapadu ter nam iztrgal to mesto tik predno je imelo za vedno postati naše.

Sloveni so izginili, se razcepili v različne rodove, ki so padli oslabljeni in razcepljeni pod turško robstvo, v katerem so vzdihovali dolga stoletja. Mesto kraj moči, je postal Carigrad za nas Slovane kraj groze in nesreče, ter obdržal to svojstvo vse do onega trenutka, ko so se jele valiti preko Moldave in Valahije na Balkan bratske ruske čete.

da nas odrešijo Carigrada. Ruska kri ni bila prelita zaman. Iz nje je vzknila prva svoboda naših balkanskih bratov, s katero je bil postavljen temelj poznejše popolne osvoboditve in prvi zasnutek naše današnje Jugoslavije.

Rusko vojsko je vodil takrat v prvi vrsti cilj — osvojiti Carigrad in tako se imamo za današnjo našo svobodno državo zahvaliti ravno — Carigradu.

Ruske cilje na Balkanu so prevzeli pozneje Bolgari. Vse njihovo hrepenenje zadnjih desetletij se je obračalo proti temu mestu; za njimi pa je stala še vedno Rusija. Toda velikim trgovcem in mogočnejšem zapada ta slovanska borba za Carigrad ni uga-jala in kadar bi ga bili končno imeli dobiti, so vselej vtaknili vmes svoje prste, ter nam ga iztrgali.

Tako je bilo do te vojne. Ko je Rusija stopila v boj proti centralnim državam se je najprej spomnila spet — Carigrada. Zapadni trgovci so bili v stiski in končno so v Londonu podpisali pogodbo, s katero so priznali to mesto — Rusiji. Takoj po tem podpisu pa so se skesali in v strahu, da bi Rusi res ne dobili Carigrada, so započeli ono nesrečno dardanelsko akcijo, ki nam je vsem v še tako živem spominu. Toda pogoreli so. Mirovali pa niso. In ko se je z njihovo pomočjo zrušila caristična Rusija, so si oddahnili. Z izpremembo na vladi, so si mislili, je izgubila veljavo tudi londonska pogodba.

Svetovna vojna je končala. Možje v Parizu so sedli k bogato obloženi mizi ter se pripravili. Zaman. Čeprav jih ni motila Rusija, vendar se niso mogli sporazumeti. Končno so uvideli, da je ta oreh pretrd in sklenili so, da ostane v carigradskem vprašanju status quo ante. Carigrad ostane sultanu in Turkom.

S tem pa je carigradsko vprašanje ravno tako malo rešeno, kakor je bilo doslej. Carigradsko vprašanje bomo rešili komaj mi Slovani v bodočnosti. Carigrad bo prej ali slej slovanski. V tem svojstvu pa ga čaka velikanska naloga — družiti slovanski sever s slovanskim jugom.

Slovenci! Slovenke! Go-
vorite povsod samo slovenski!

Iz astronomije.

Vegetacija na luni.

Profesor W. H. Pickering trdi nasproti starejšim astronomom, da ni luna popolnoma mrtva in brez življenja. Njegovih nazorov se oprijemlje mlajša generacija, dočim ji stari, konservativni astronomi odločno nasprotujejo. Profesor Pickering je napravil na podlagi svojih opazovanj skozi srednjemočan daljnogled več rizb. Rizbe predstavljajo krater ugaslega ognjenika Eratosthenesa. Kadar sije na ta ognjenik sonce naravnost, nalikuje popolnoma sosednjemu ognjeniku Kopernikusu. Drugače pa je Kopernikus bel od snega in oblakov, dočim je Eratosthenes temen, kar znači, da ga obkroža rastlinstvo.

Rastlinstvo na luni, pravi prof. Pickering, ni zeleno, kakor na naši zemlji, ampak rjavo, kakor na naši zemlji nekatere stepne rastline in kakteje, na ekvatorju pa črno, oziroma temnordeče. To rastlinstvo je drobno in raztreseno v majhne skupine. Na tečajih je pa vse prazno. Edini zeleni gozd na luni raste v globeli velikanskega kraterja ognjenika Grimaldi, kar se pa silno težko spozna.

Politični pregled.

Boljševiki in novoosvojene slovanske države. Zadnje čase se opaža, da bi boljševiki radi navezali prijateljske stike z novoosvojenimi slovanskimi državami. Po zastopniku naših socijalnih demokratov Juliju Miriču so sporočili naši vladi, da žele stopiti z nami v prijateljske odnose, zahtevajo pa temu nasproti, da naša država prizna njihovo vlado. Obljubili so tudi, da bodo potem takoj poskrbeli, da se vrnejo v domovino oni naši prostovoljci in ujetniki, ki se še nahajajo v Rusiji. Kakšno stališče bo zavzela naša vlada ni znano, v interesu onih 10—20 tisoč naših trpinov bi bilo želeti, da končno vendar že nekaj ukrene. Istočasno je pozvan v Moskvo češki socijalni demokrat dr. Šmeral, da sklopi zvezo med ruskim in češkim proletariatom. Dalje je pripravljena sovjetska vlada priznati nezavisnost Poljske, ako se ta omeji samo na etnografske meje, ter skleniti z njo mir. Na drugi strani pa se boljševiki, med katerimi stopa vedno vidnejše za dan narodna misel, zavzemajo za enotno in močno Rusijo, ter so pripravljeni skleniti mir na severu, samo če ostanejo Rusiji nekdanje stare meje.

Poljaki proti vsem. Razen naše, ni nobena država tako popolnoma obkrožena od sovražnikov, kakor nova Poljska. Dočim pa mi nismo krivi sami, ker nismo sami zanetili pri sosedih sovražstva, so Poljaki po večini to sami storili. Oni se ne borijo za moderna, narodnostna načela, pač pa za stara, preživela, zgodovinska, kakor Italijani. Na Tešinskem se je razvil oster agitacijski boj proti Čehom, kar ta dva naroda vedno bolj odtuja, mesto, da bi se kot slovanska naroda zblížala. Na zapadu in severu so v boju z Nemci, na skrajnem severu z Litavci, na vzhodu z boljševiki, na jugovzhodu pa z obema ukrajinskima vladama z ubeglo revolucionarno in s sovjetsko. Mesto, da bi se združili z revolucionarno proti sovjetski, so sedaj aretirali njene ministre, predsednika Mazepo, diplomatskega opolnomočenca Szep-tickega in veliko množino drugih višjih ukrajinskih uradnikov. Ukrajinska sovjetska vlada pa jim je istočasno poslala nekaj ultimata v katerem jim ponuja pod gotovimi pogoji mir, kakor je to storila tudi že centralna moskovska vlada. Ali bodo Poljaki ta ponujen

Večina lunine površine pa je pusta stepa brez vegetacije.

Starost zvezd.

Laplasova teorija o postanku solnca je znana. Po tej teoriji je bilo solnce spočetka nebuloza, ki je zavzela prostor v vsemiru in katero sedaj obletaval planeti v svojem vrtočnem letu okrog solnca. Take nebuloze se tudi še sedaj nahajajo v vsemiru. Plinji, iz katerih sestojajo, so mrzli, vročina se pojavi komaj tedaj, ko se začnejo ti plini zgoščevati, ter narašča vedno bolj in bolj, dokler ni gostota taka, da se plini ne morejo zgoščevati še bolj. Tedaj se prične ohlajevanje, ker nebesna telesa izgubljajo v vsemir neizmerne množine toplote. Ta teorija, ki pridobiva zadnje čase vedno več na veljavi, omogoča da se ugotovi starost zvezd ene proti drugi. Treba je samo ugotoviti toplino ene in druge zvezde. Čim večja je toplota kake zvezde, tem mlajša je; a smrt zvezd pomeni ona doba, ko se popolnoma ohladi, tako, da nima več lastne toplote ter se mora brez nje vrteti po prostorih vsemirja. Za merjenje toplote zvezd je treba seveda posebnih aparatov. Pariški astronom Karel

mir sprejeli? Se bodo li, zanašajoč se sami nase, sedaj, ko jim je antanta namignila, da bi jih v slučaju resnega boja ne mogla podpirati, postavili proti celemu svetu sovražnikov, ali se bodo sprijaznili s pravičnostjo? Položaj Poljske je vsekakor jako kočljiv.

Dnevne vesti.

Osebna vest. Predsedništvo poverjenstva za notranje zadeve je dovolilo vladnemu komisarju dr. V. Pfeiferju na njegovo lastno prošnjo 2 mesečni bolezenski dopust. Istočasno je bil določen od istega poverjenstva koncipist Makar, da nadomestuje vladnega komisarja za časa njegovega dopusta. Z današnjim dnevom prevzame Makar vse uradne posle na magistratu.

Ruski kružok. Prvi večer mariborskega »Ruski kružka« se je vršil v sredo zvečer ob 20. uri. Priglasilo se je okoli 50 članov, gospodov, dam in dijakov. Pouk se je takoj pričel, ter je bilo preskrbljeno za primerne učne knjige. Nas veseli, da je zanimanje za ruščino v Mariboru tako veliko in upamo, da se bo naš »kružok« lepo razvijal. Prirejela se bodo tudi javna predavanja o ruskih in slov. vprašanjih, o ruski literaturi itd. Želimo mnogo uspeha.

V Zagrebu je umrl oče naše neumorne igralke gospe Dragutinovičeve. Naše iskreno sožalje.

Naši Nemci in novi bankovci. Kakor izvemo od občinstva, nočejo sprejemati nekateri nemški trgovci v Mariboru novih kronskodinarskih bankovcev. Novi jugoslovenski kronskodinarski bankovci so od razgleda dalje zakonito plačilno sredstvo; po 15. marcu pa bodo stari avstroogrski bankovci sploh izgubili vsako vrednost. Radi tega opozarjamo občinstvo, naj se radi tega ne vznemirja. V slučaju, da kak nemški trgovec novega denarja noče sprejeti, naj grede v slovensko trgovino, kjer jim bodo postregli slovenski uslužbeni ter nov denar brez nadaljnega sprejeli. Zagrizeni nemški trgovci pa naj si ohranijo stare avstroogrške bankovce za spomin na Avstrijo in Habsburžane.

Še vedno dvomijo. Vkljub temu, da je mirovna pogodba z Avstrijo že podpisana in deloma tudi že ratificirana, dvomijo nekateri Nemci še vedno o končnoveljavni pripadnosti Maribora Jugoslaviji. Zanašajo se namreč na mejno komisijo, ki ima določiti med našo državo in avstrijsko republiko končnoveljavno podrobno mejo. Ta komisija bo pač lahko odrezala Jugoslaviji kako njivo ali kako posamezno kmetijo, ne bo pa imela pravice, odločevati niti o celih vaseh. Človek mora te uboge zaslepljene sanjače kvečjemu še pomilovati. Srečen, kdor upa! To je stara resnica, zato naj le še

Wordmann jih je nazval »zvezdni pirometri«. Temelje pa na sledečem principu: Kakor se kovina žari, tako menja tudi barvo: najprej postane temnordeča, pomarančastordeča ter končno svetlobela. To pa vsled tega, ker solnčna svetloba ne obstoja iz ene edine barve, ampak iz mnogih, katere se nam po kažejo, če vjamemo solnčni žarek v prizmo. Kadar se kovina segreje, oddaja najprej svetle žarke, potem modrikaste itd. po že navedeni lestvici. Za vsako tako spremembo je treba spočetka manj, a pozneje več toplote. Na podlagi je teorije iz izmeril Wordmann toploto različnih zvezd ter prišel do njih zaključkov: Persej 2870°, Aldebaran 35°, Ceph 4260°, Solnce 5320°, Lapud 5620°, Bik 7250°, Večernica 8260°, Girus 12.200°, Algel 13.300° ter Sira 14.500°. Iz tega je razvidno, da naše solnce ni ena najtoplejših zvezd. Bliža se svoji počasni smrti in po mnenju omenjenega astronoma bo njegovo bodoče življenje mnogo manjše, kakor pa je bilo dosedanje. Zivelo bo k večjemu še kak milijon let. Iz tega je razvidno, da nam tudi za bo: dočih rodov rodove še ni treba biti v strahu za zadostno toploto.

naprej upajo, naj v upanju tudi umrejo ter dosežejo zveličanje — vsaj na onem svetu.

Dva mlada slovenska groba smo dobili nenadoma v zlati Pragi. Umrli sta v kratkem času dve slovenski študentki, prva je bila Mira Roginova, edina hčerka našega predsednika viš. sodišča v Ljubljani dr. Rogine, vrlega narodnjaka; bila je medicinka, nadarjena in marljiva, vzela jo je nenadoma zavrata pripadica; druga je bila Vlada Jelovškova hčerka naše pisateljice Zofke Kvedrove; umrla je ravno na svoj 19. rojstni dan: praška jugoslovenska in češka družba ji je priredila lep pogreb. To sta dva žalostna slučaja, zadela je izguba ne le naše nar. družine, ampak tudi našo kulturo, ki je izgubila dve dobri nadarjeni sili. Obe sta postali žrtev španske.

Vsem jugoslovenskim dobrovoljcem, ki se še do sedaj niso prijavili društvu jugoslovenskih dobrovoljcev v Ljubljani, se nanašajo, naj pošljejo nemudoma svoje naslove bodisi društvu jugosl. dobr. v Ljubljani, Kolodvorska ulica 3, ali pa na naslov Albert Vizjak, Maribor, davčno okrajno oblastvo.

Javen shod JDS se vrši prihodnjo nedeljo v veliki dvorani hotela »Union« v Ljubljani. Člani Jug. dem. stranke, ki so bili do sedaj v centralni in pokrajinski vladi, bodo poročali o svojem delovanju v vladi.

Veriznikom in tihotapcem se v zadnjem času ne godi več tako imenitno kakor si morda kdo misli. Kontrolna policija vestno preiskuje potnike v vlakih in ima mnogo posla z zaplenbo tobaka, usnja, kyasa in drugih takih reči, s katerimi bi se moglo po verizniško mnogo »zaslužiti«. Tudi naša mariborska policija izvršuje pridno svojo dolžnost pri veriznikih in tihotapcih.

Zamenjava bankovcev. V Beogradu so zamenjali že za 600 milijonov kron avstro-ogrskih bankovcev v nove dinarsko-kronske novčanice. Pri nas se nahaja še malo teh novih bankovcev v prometu, ker ljudje odlašajo zamenjavo do zadnjega. To odlašanje škoduje državi, ker razni avstrijski ponarejalci neprenehoma vtihotaplajo k nam ponarejene avstroogrske bankovce. Zato naj vsak zamenja čim prej stare bankovce v nove jugoslovenske.

Lična družba. Gospod notar Fran Štupica je popravil v Vašem cenjenem listu z dne 17. februarja 1920, da njemu ni nemška obmejna finančna straža ničesar konfiscirala, marveč meni. To je laž. G. notar se je pripeljal do nemške finančne straže v družbi svoje žene ter sodnega oficijala Jurija Sileca ter je hotel takoj naprej. Finančna straža pa tega ni pustila, marveč mu je preiskala voz. Pri tej preiskavi so našli 18 ducatov špulic niti, veliko škaflijo t. zv. »Backpulver« okoli 120 paketičev, ravno toliko flašic sidla, nadalje vsakovrstno gumijevo blago ter nekaj paketov sode. G. notar je napram finančni straži izjavil, da rabi to blago le za svojo lastno potrebo. Na to mu je še eden zabrusil, da ga pozna, da je on notar ter da bržčas ne bo prišel krojaške obrti pri Sv. Lenartu. Celo to blago je zasegla finančna straža. Meni ni odvzela ničesar. Pač pa sem radevolje pripravljen sprejeti vso g. notarju odvzeto blago, če mu bo isto res vrnila finančna straža, kakor je to on njej prorokoval. Adolf Dimnik.

Iz pisarne Slov. mestnega gledališča. V soboto se ponovi »Taifun« in bo v vlogi Helene nastopila g. Štefanija Paulin-Skrbinškova, ki je igrala že v Varazdinu, Trstu in Ljubljani.

Zopet o povišanju poštarine. V minist. strstvu za pošto in brzojav se pripravlja načrt o povišanju notranje poštarine za 100%. To odredbo so do sedaj izdale skoro vse države v Evropi.

Uvoz in izvoz kronsko - dinarskih bankovcev je glasom obvestila predsedstva delegacije ministrstva financ za Slovenijo dovoljen.

Zvišanje brzojavnih pristojbin za inozemstvo. S 1. marcem se zviša pristojbina

za vse brzojavke v inozemstvo v dvojni izmeri sedanje pristojbine. Pribitek 4 kron odpade.

Jugoslovenska evangeljska cerkev se snuje, h kateri bo pripadalo okrog pol milijona vernikov.

Medjimurski večer, kakor ga skromno nazivljajo naši Medjimurci iz Macinca, priredi kmetski zbor iz Macinca dne 3. sušca zvečer ob ½ 20. uri v koncertni dvorani kazine pod vodstvom velikega rodoljuba g. župnika Ignatije Lipnjaka. Pestra slika, narodne nošnje, umetniški vžitek, pristne narodne pesmi! Vse pesmi je harmoniziral za koncertno prireditev g. župnik Vinko Žganec. V Zagrebu je ta zbor nastopil dne 11. februarja s presijajnim uspehom. To je edini zbor, ki je smel pod prejšnjo ogrsko vladno v cerkvi hrvaški popevati. Zbor šteje 21 deklic in 24 mladeničev. Ker je težavno oskrbeti za vse prenočišča prosimo, da naznani g. svetniku Devu, kdor zamore za eno noč odstopiti eno ali dve postelji.

Obrtniške potrebščine. Urad za pospeševanje obrti v Ljubljani ima za oddati 3 kompletne aparate za avtogensko varjenje. Nadalje ima tudi ponudbo za večjo množino spiralnih svetrov za obdelovanje železa. Kovinarji ki se interesirajo za ta material naj se priglase ustmeno ali pismeno pri omenjenemu uradu.

Nesreča na železnici. 24. t. m. sta iz postaje Slov. Gradec proti Dravogradu utekla dva naložena tova na voza in trčila na progi na mestni vlak, vozeč iz postaje Sv. Jedert proti Slov. Gradcu. Pri tem so bili razbiti en osebni, en službeni voz in oba utekla voza. Med potniki in osebjem vlaka je nekaj težko in nekaj lahko ranjenih. Promet ni prekinjen. Preiskava je v teku.

Požar v občini Sv. Marko niže Ptuja. Dne 19. t. m. je uničil požar 11 posestnikov in želarjem v Novi vasi, občina Sv. Marko niže Ptuja vsa gospodarska poslopja z zalogami vred in stanovanjska. Nesrečni pogoreli so večinoma brez strehe ter v najhujši bedi. Mnogim je pogorel živež, deloma tudi hišna oprava in obleka. Zavarovalnina znaša komaj par tisočakov, tako, da brez tuje pomoči vsled hude draginje ne bo nobenemu mogoče si zopet vpostaviti gospodarstvo. Da se nesrečnejšem pomaga, se je sestavil pomožni odbor, kateri namerava započeti večjo pomožno akcijo potom zbirke ter po obsegu škod razdeliti nabrano podporo med prizadete. Zato se obrača podpisani pomožni odbor v imenu nesrečnih pogorelcev do Vašega blagorodja z iskreno prošnjo, da blagovolite zbirati darove za omenjeno podporo akcijo ter zbrani znesek s seznamom darovalcev vposlati s priloženim poštним čekom. Vsem blagim darovalcem se toplo zahvaljujemo. Za pomožni odbor za pogorele pri Sv. Marku: Dr. Pirkmaier, vodja okrajnega glavarstva.

Sp. Sv. Kungota. Revni sloji s pridom krčijo Mrmoljeve šture, sluteč, da agrarna reforma še ne bo dospela v doglednem času v oni štadij, ko bodo grofje in admontariji lastnoročno polnili njih prazne drvarnice s poleni. Razumni vinogradniki so že tudi začeli skrbno zasajati pušče robove in za vinsko trto neugodne goličave svojih goric z Mrmoljevimi črešnjami in drugim primernim sadnim drevjem; prokletstvo bo rodilo blagoslov. Kakor začarano! Ne »vleče« več razdrapani in hreščeči gramofonski plošči o Mrmoljevih štorih in črešnjah. Navijmo torej novo, n. pr. »Mrmoljev plašč in učiteljstvo«, solo-quet Zemljic-From. Z jerihovsko pozavno trobenta vsečastivredni »S. G.« strmečemu svetu važno novico, da sem se čutil na shodu SKS silno ponosnega in srečnega v bližini kmetskih plaščev — samostojnih seveda! Saperlot, zdaj sem pa osmešen, ka-li?! Učitelj, pa v dotiki s kmeti! Kaka pregreha, ako skuša narodni vzgojitelj jačiti vezi med solo in domom in to v obmejnem kraju, pašaliku Pascola & C., zanemarjenem v narodnem oziru pod bivšim pritiskom razmer od vseh strank! Odslej se bom seveda zabil med štiri šolske stene in napravil konec izvenšolskemu delovanju. V slučaju, da dobivam še kedaj skomine po osebni svobodi,

pridem po dotično nakaznico osebno v uredništvo »S. G.«, ob kateri priliki se še lahko pomenim s prijateljem Žebotom n. pr. o **plašču krščanske molčečnosti**, seveda, če ne bo vsled nesmiselnih osebnih napadov že prej prišel iz mode. Šentiljan.

Mladi bojovníki. S transportom čehoslovaških legijonarjev je dospelo tudi nekaj mladih dečkov, od katerih imajo nekateri komaj po 9 let. Ti dečki so sirote, ki so izgubili starše ter so se v Sibiriji pridružili čehoslovaški vojski in nastopali tudi kot vojaki. Nekateri so bili tudi ranjeni. Na Čehoslovaško so prispeli disciplinirani in uniformirani kakor vojaki in so sedaj nameščeni v neki praški vojašnici.

Kako nas pozna tujina. Češki listi poročajo, da je prišla te dni v Prago pošiljatev iz Anglije, ki je imela na zavoju označbo: »Praga, Madžarsko«. Tako pozna tujina proslavljeno Čehoslovaško. Da ima o naših razmerah še vse bolj afriške pojme, nam ni treba dokazovati. Samo en primer: »Corriere d'Italia« je prinesel lansko leto poročilo, kjer je pisal o »Celovcu presso Klagenfurt.« (Celovec pri Klagenfurtu.)

Zadnje vesti.

Beli teror na Madžarskem.

DKU Pariz, 25. februarja. (Brezžično.) Ameriški komisar Sir Grant Smit je radi ponovnih grozodejstev monarhističnih oficirjev, ki so dosegla višek v umoru urednikov Bele Somogyi in Basca, izjavil ministrskemu predsedniku Huszarju, da Zedinjene države in drugi narodi ne morejo dopustiti, da bi vladal, na Madžarskem beli teror. Min. predsednik je odgovoril, da je vlada ukrenila vse, da se storilci kaznujejo.

Denikin zopet na vladi.

DKU London, 25. februarja. (Reuter.) »Daily Telegraaf« poroča iz Novorosijska z datumom 18. t. m., da je sestavil Denikin, ki se nahaja sedaj pri donskih kozakih, novo demokratično vlado.

Razne vesti.

Strašna smrt po neumnosti. Strašne smrti je odšel s tega sveta 28. januarja 13 leten deček Josip Kocián v Solnici na Češkem. Njegov oče je nameščen v tamkajšnji parni žagi. Popoldan omenjenega dne je prišel deček k očetu ter si ogledoval žage in stroje; tako je zašel tudi v zadnji prostor, kjer se nahaja veliko kolo s transmisijami. Dečka se je polotila želja da bi sedel na kolo ter se z njim vrtel okrog. Prijel se je za kline kolesa ki se je ravno počasi vrtelo ter se tako zavrtel okrog. Nenadoma pa se je začelo kolo vrteti v silni naglici, da se deček ni mogel več osvoboditi, posebno še ker se mu je zapletla obleka med kolo. Kolo je neusmiljeno vrtelo dečka okrog, ter ga razbilo tako da mu je padel kos za kosom od telesa. Posameznih udov ni bilo več mogoče spraviti skupaj, morali so jih kar enostavno položiti v rakev ter ga tako zagrebsti.

Španska tudi v Carigradu. Španska bolezen je obiskala tudi Carigrad. Pretekli teden je umrlo na tej bolezni nad štiristo oseb.

Pes — dnevna potrebščina. V Wiesbadnu so obsodili neko žensko, ker je prodala psa, katerega je sama kupila za 30 mark za 250 mark. Obsojena je bila radi navijanja cen po paragrafu, ki prepoveduje navijanje cen dnevnih potrebščin.

Izdaja: Tiskovna zadruga.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna«, Maribor.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Delniška glavica 15.000.000 K

CENTRALA V LJUBLJANI

Rezervni fondi nad 4.000.000 K

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesečni odpovedi s 3 in četrti odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predujme na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.

Mala oznanila.

T. Ferš prekliče kar je govorila čez Marijo Maček.

Izurjeno uradnico (stenografinjo) sprejme dr. R. Pipuš, odvetnik v Mariboru. 3-3

V najem iščem lokal za malo trgovino z mešanim blagom z štelazami, kakor tudi stanovanje s kuhinjo na prometnem kraju, najraje kje v bližini Ljutomera ali Ptuja, eventualno tudi kje v Prekmurju. Dopise pod »Jugoslovan« na upravo »Mar. del.« 3-3

Kupujem ponarejene zobe, kakor tudi zobovja. Plačujem po najvišjih cenah. Ponudbe potom dopisnice ali pa pridem tudi sam na dom. Lempart, Vetrinjska ulica 11, Maribor. 4-2

Upravniška moč

za list »Nova pravda« se išče. Prednost ima v upravnih poslih že izurjena oseba. Prosi se pismene ali ustmene ponudbe na »Tajništvo nar. soc. stranke« v Mariboru, Narodni dom, I nadstropje. 2-2

Pozor!

Pomaranče, limone ima vedno v zalogi
Marija Stele, Ljubljana
Pogačarjev trg 3-2

Anica Barta roj. Lenart
Leopold Barta

poročena.

Maribor, 22. februarja 1920.

Gospodarska pisarna

Maribor, Aleksandrova cesta 22
(preje Tegetthoffova cesta)

preskrbuje najkulantneje posojila na zemljišča, osebne in stavbene kredite, nakup in prodajo posestev in podjetij ter posreduje v vseh gospodarskih zadevah.

Milan Kosér, slaščičar

Maribor, Slovenska ulica 2

se priporoča 2-2

cenj. občinstvu z vedno svežim pecivom in prevzame vsakovrstna naročila.

Dr. Ivan Jurečko

okrajni zdravnik v Mariboru

ordinira od 20. februarja 1920 na **Stolnem trgu št. 3** (prej dr. Mally nasproti stolni cerkvi) v navadnih ordinarnih urah od 8.—9. in od 13.—15. ure.

Tam se nakaja od 20. februarja naprej

zobozdravniški atelier.

Restavracija in hotel

pri „Zamorcu“

(hotel „Mohr“), Maribor

Izborna pristna vina. — Lepe tujske sobe.
— Najboljša jedila. — Klubova soba. — Prostoren vrt.

Za obilen obisk se priporočata

Franc in Pavla Jančer.

Rezan in okrogel les

tramove — drva — oglje — kupuje vsako množino

„DRAVA“, lesna trgovska in industrijska družba z o. z.
MARIBOR.

NARODNA BANKA D. D. U ZAGREBU.

Zagreb, meseca marta 1920.

Povišenje glavnice od K 30.000.000.— na K 50.000.000.—

Poziv na subskripciju

50.000 komada dionica, glasećih na donosioca po K 400.— naslovne vrijednosti u ukupnom iznosu od K 20.000.000.—

P. N.

Na temelju svojedobnog ovlaštenja izvanredne glavne skupštine, odlučilo je ravnateljstvo Narodne banke d. d. provesti povišenje dioničke glavnice i emisiju novih dionica pod slijedećim uvjetima:

1. Dionička glavica od 30.000.000.— povišuje se izdajanjem novih dionica po K 400.— nom., dakle za K 20.000.000.— na K 50.000.000.—

2. Posjednicima starih dionica pridržaje se 25.000 komada novih dionica, te im pripada pravo na 3 stare dionice optirati 1 novu uz cijenu od K 475.— po komadu nove dionice, zajedno sa 5% kamata od 1. siječnja 1920. do dana uplate.

Ostalih 25.000 dionica kao i eventualno neoptirane dionice izlažu se javnoj supskripciji uz tečaj od 575.— sa 5% kamata od 1. januara 1920.

4. Subskripcija počinje 1. marta, a svršava 31. marta 1920. a za supskripcije u Americi traje rok do 15. travnja 1920.

5. Nove dionice imaju kupon za godinu 1920., te im pripada pravo na dividendu za istu.

6. Protuvrijednost potpisanih dionica valja uplatiti odmah, a najkasnije do 31. marta 1920. odnosno 15. travnja 1920. Uplate za nedodijeljene nove dionice povratit će se skupa sa 3 1/2% kamata od dana uplate do povratka novca.

7. Subskripcija se obavlja odnosno primaju prijave:
U ZAGREBU: na blagajni zavoda. — U BEOGRADU: Prometna banka. — U BJELOVARU: Bjelovarska štedionica. — U BRODU N. S.: Banka i mjenarica Brdarić i drug, kao afilijacija Narodne banke. — U DUBROVNIKU: Narodna banka d. d. Zagreb, filijala. — U LJUBLJANI: Ljubljanska kreditna

banka d. d., Kranjska deželna banka, Kmetiska hranilnica. — U OSIJEKU: Banka J. Kraus i drug. Sve filijale zagrebačkih banaka. — Na RJEČI: Hrv. centralna banka d. d. — U RUMI: Zadruga banka d. d. — U SARAJEVU: Hrvatska centralna banka. — U SPLJETU: Zadruga savez. — U VARAŽDINU: Opća štedionica d. d. — U ZEMUNU: Zemunska štedionica. — U WIENU: Narodna banka d. d. Zagreb filijala Wien (uplate u jugoslavenskim krunama) dok uplate mogu uslijediti također kod svih zagrebačkih zavoda te njenih filijala.

U Sjedinjenim državama:
U NEW-YORKU: Guaranty Trust Co., Emil Kiss, banker. — U PITTSBURGHU PA: Union Savings Bank. — U ARKON O.: Depositors Savings & Trust Co. — U MC KEESPORT PA: Jos. Roth & Co. — U YOUNGSTOWNU: Dollars Savings Bank. — U ROCHESTER PA.: All Nations Bank.

8. Posjednici starih dionica, koji žele u smislu točke 2. optirati nove dionice, valja da predlože kod gore označenih mjesta subskripcije.

Točno ispunjenu i potpisanu prijavicu uz naznaku popisa brojeva starih dionica (u koliko nisu kod zavoda u pologu) ili međutomnicu starih dionica.

9. Repartaciju dionica subskribiranih u smislu točke 3. pridržaje sebi ravnateljstvo.

10. Tečajni (ažijski) dobitak, koji se poluču kod izdanja novih dionica, ide u korist redovite pričuvene zaklade odbivši troškove emisije i pristojbe, te dotacije mirovinskog zavoda.

11. Za provedbu ove emisije stvoren je sindikat, koji zajamčuje uspjeh povišenja dioničke glavnice. 3-1